

2.9.2020

Usein kysytyjä kysymyksiä paristojen ja akkujen turvallisesta kierrättämisestä

K: Missä paristot ja akut voi kierrättää?

V: Paristot ja pienakut voi palauttaa maksutta ja ilman uuden tuotteen ostopakkoa kaikkiin paristoja ja akkuja myyviin kauppoihin ja kioskeihin. Vie siis sinne, mistä ostit. Isot litiumakut, kuten akut sähköpyöriin, tasapainolautoihin, mopoihin, mönkijöihin ja päältä ajettaviin ruohonleikkureihin voit palauttaa alueellisiin keräyspisteisiin. Lähin alueellinen keräyspiste löytyy osoitteesta: www.kierratys.info

K: Miksei paristoja tai akkuja voi heittää sekajätteeseen?

V: Paristot ja akut ovat sekajätteessä tulipaloriski, ja lisäksi niiden sisältämät raaka-aineet jäävät tällöin kierrättämättä. Kierrätyspisteille vietyinä paristojen ja akkujen sisältämistä raaka-aineista 50–90 prosenttia voidaan kierrättää materiaaleina. Jätelaitosten polttoprosesseja ei myöskään ole suunniteltu metallipitoiselle jätteelle.

K: Miksi paristojen ja akkujen virtanavat tulee teipata?

V: Käytöstä poistetuissa paristoissa ja akuissa on yleensä jäljellä aina jonkin verran sähkövarausta. Osuessaan toisiinsa tai muuhun metalliin ne voivat joutua oikosulkuun, jonka seurauksena voi olla tulipalo. Tulipaloriski on helppo pienentää teippaamalla pariston tai akun virtanavat piiloon heti, kun se irrotetaan laitteesta. Näin teippi ehkäisee ikävät yllätykset paitsi keräyslaatikossa myös kotona. Esimerkiksi litiumnappiparisto yhdessä avainten kanssa voi melko nopeastikin oikosulun seurauksena polttaa takin taskuun jopa reiän.

K: Aiheuttavatko akut tai paristot usein tulipaloja?

V: Litiumakkujen aiheuttamat tulipalot ovat onneksi yleensä ottaen harvinaisia. Vuosittain meille ilmoitetaan joistakin läheltä piti -tilanteista kaupoissa ja kotitalouksissa, ja viimeisen kymmenen vuoden aikana dokumentoituja vaaratilanteita on sattunut joitakin kymmeniä Suomessa. Vuoden 2020 aikana esimerkiksi sekajätteen mukana käsittelylaitoksille kulkeutuneiden akkujen aiheuttamiksi epäiltyjä tulipaloja on kuitenkin uutisoitu muutamia. Siksi onkin erityisen tärkeää kierrättää paristot ja akut niille tarkoitetuissa keräyspisteissä, joiden linjastot ja prosessit on suunniteltu juuri niiden kierrättämiseen.

K: Missä virtanavat sijaitsevat ja mistä tunnistan ne?

V: Paristojen ja akkujen napoja on olemassa melkein pä yhtä monenlaisia kuin kantajiaankin. Yleisimpien paristotyyppien eli sauvapariston virtanavat sijaitsevat molemmissa päissä, ja ne molemmat tulee teipata. Nappipariston pinta taas on käytännössä pelkkää virtanapaa, ja siksi napit on käärittävä teippiin kauttaaltaan. Oikosulkuun riittää, että vain osa navasta pääsee kosketuksiin metallin kanssa. Esimerkiksi palohälyttimissä käytetyt 9v-paristot ovat yksi kriittisimmistä paristomalleista, sillä sen virtanavat sijaitsevat pariston toisessa päässä vierekkäin, jonka vuoksi oikosulun mahdollisuus on suurempi. Litiumakkujen

2.9.2020

virtanavat muistuttavat usein metallisia hampaita. Jos kierrätät laitteen akun kera, akkua ei tarvitse poistaa laitteesta eikä siten myöskään virtanapoja teipata. Kaikki irtoparistot ja akut tulee kierrättää paristoille ja akuille varatuissa keräyspisteissä, eivätkä ne kuulu sähkö- ja elektroniikkalaitteiden keräyspisteisiin.

K: Tuleeko kaikkien paristojen ja akkujen virtanavat teipata?

V: Suosittelemme teippaamaan ihan kaikkien paristojen ja akkujen navat. Kaikista ärhäkämpiä oikosuluille ovat litiumakut ja -paristot, joiden kirjo on laaja. Litiumpohjaisia virtalähteitä esiintyy paitsi tavallisten sormi- ja nappipariston mallisina myös monen kokoisina akkuina. Parhaiten ne tunnistaa kylkeen merkitystä tekstistä Li tai Lithium. Jos tunnistat muiden joukosta litiumparistot ja -akut, teippaa ainakin niiden virtanavat.

K: Voinko käyttää mitä tahansa teippiä?

Virtanapojen suojaukseen sopii mikä tahansa teippi, joka pysyy hyvin paikallaan. Sähköteippi on tähän tarkoitukseen erinomainen vaihtoehto, mutta mikä tahansa kotoa löytyvä teippi on tyhjää parempi!

K: Paristo vuotaa. Miten toimin?

V: Pakkaa vuotavat paristot ja akut muovipussiin ja huuhtelee vuotavan nesteen kanssa kosketuksiin joutunut iho runsaalla vedellä ihoärsytyksen välttämiseksi.

K: Akussa näkyy kolhuja, se on vääntynyt tai muuten vioittunut. Miten toimin?

V: Vioittuneet akut voi palauttaa keräyspisteisiin virtanavat teipattuna muovipussissa ja mahdollisuuksien mukaan ojentaa henkilökunnalle.

K: Mitä teipille ja muovipusseille tapahtuu kierrätysprosessissa?

V: Muovipussit erotellaan paristoista ja akuista lajitteluvaiheessa ja toimitetaan muovinkeräykseen. Teipit hyödynnetään murskausvaiheessa muun orgaanisen aineen mukana energiana.